

Grundstammar

Grundstammen är det underlag som man använder när man ympar eller okulerar. Den avgör delvis hur stort trädet blir och hur lång tid det tar innan man får frukt. Det går utmärkt att så äppelkärnor för att få fram grundstammar. Nackdelen är att då vet man inte hur stort trädet blir. I Finland och Norrland använder man ofta fröplantor från Antonovka. Det ger härdiga och starkvuxna träd.

A2

A2 ger starkvuxna träd som är ca 80% av fröplantor av Antonovka. Grundstammen är härdig, ger ett kraftigt rotsystem och långlivat träd.

MM106

MM106 är en engelsk grundstam som inte är lika härdig som A2. Trädet blir ca 60% av Antonovka. Räkna med att trädet bara blir 20-30 år.

M26

M26 är en engelsk grundstam som ger ett ganska litet träd ca 40% av Antonovka. Relativt kort livslängd.

M9

M9 är en mycket svagväxande grundstam ca 30% av Antonovka. Rotsystemet är klen och trädet behöver stöd hela livet. M9 är den vanligaste grundstammen i moderna, kommersiella äppelodlingar. Där sätter man träden med 80-100cm mellanrum. Trädet bär snabbt vilket är viktigt i en kommersiell odling. Vill man göra en enkel frukthäck så är M9 bra. Räkna inte med att trädet blir äldre än max 20 år. Tyvärr så är den bara härdig i zon1 (2)

B118

Rysk, härdig grundstam. Trädet blir ca 60% av Antonovka. Bra rotsystem. Lämpligt underlag för ett medelstort träd i kalla områden.

B396, B491, B9

Härdiga, ryska grundstammar. Trädet blir ca 30% av Antonovka. Rotsystemet är klen och träden behöver stöd. I torra områden är det viktigt att vattna eftersom rotsystemet är litet. De här grundstammarna är lämpliga om man vill göra en äppelhäck. Plantera med 80 cm mellanrum efter en spalje så får man plats med många sorter. Träden bär ofta redan vid två års ålder. Träden blir troligen inte äldre än 20 år.

Sorter

Adamsparmän

Engelsk sort från början av 1800-talet. Medelstor frukt med nötaktig, söt och aromatisk smak. Plockas i oktober. Hygglig motståndskraft mot äppleskorv.

Agra

Lettisk sort med medelhög fruktsättning. Liten nästan helröd frukt

Aldenham purpuräpple

Engelsk sort från 1925. Frukt, blommor och blad är röda även fruktköttet är rödaktigt. Äpplet är sött med syrlig smak. Mognar i september. Zon 1-2. Kan angripas av skorv.

Alexander

Har odlats i Norden sedan 1830-talet. Stor frukt med löst fruktkött. Söt. Mognar i september, kan lagras till december. Zon 5.

Alfa 68

Tetraploid sort från Alnarp.

Alka

Polsk sort. Medelstort och rikbärande träd. Motståndskraft mot äppleskorv och mjöldagg.

Alice

Svensk sort från Balsgård. Fin smak med bra balans mellan syra och sötma. Mognar i slutet av september men går inte särskilt bra att lagra. Zon 4.

Allington

Engelsk sort. Saftigt fruktkött med svag sötma och syra. Kräver varm växtplats.

Alnarps favorit

Svensk sort från 1967. Äpplet är saftigt med syrlig smak. Hållbart till februari. Zon 2.

Alnarps vinterstrimmiga**Amorosa**

Amorosa är en helröd variant av Aroma. Syrligt vinteräpple med lätt sötma. Medelstor, rund eller konisk form, något tillplattat.

Gulvitt fruktkött, sprött och fast.

Passar till dessertfrukt och till mos och bakverk.

Skördetid, september-oktober. Håller till december-januari.

Zon 1-4. Angrips ej av skorv.

Pollineras bl a av Ingrid Marie, Katja, Lobo, Mio, Signe Tillisch.

Korsning mellan Ingrid Marie och Filippa.

Ananaskanel

Rysk 1800-talssort. Äpplet har en sötaktig kryddig kanelarom. Det kan ta lång tid innan man får skörd.

Sund sort. Zon 7.

Ananasrenett

Holländsk sort från 1800-talet. Liten frukt med ananasarom. Plockas i oktober. Mottaglig för äppleskorv, mjöldagg och fruktkräfta.

Anisovka

Annero

Lokalsort från Eskilstunatrakten. 1800talet. Ett saftigt välsmakande äpple som mognar i början av oktober. Vartannatårsskörd.

Antonovka**Antonovka safrannoje****Arbat**

Peläräpple. Rysk sort från 1978. Sötsyrligt, saftigt fruktkött. Mognar i slutet av september. Litet träd som sällan behöver beskäras. Även lämpligt som prydnadsträd. zon 4.

Arnmans gula höstkalvill**Aroma**

Korsning mellan Ingrid Marie och Filippa. Medelstort, friskt och rikbärande träd. Frukt med gul grundfärg och rödstrimmig täckfärg. Plockas i mitten av september. Hållbar. Ganska god motståndskraft mot skorv. Zon 3.

Arreskov**Arvidsäpple****Aspa****Astrid**

Kraftigväxande träd. Äpplet helt rött tvärs igenom. Inte särskilt gott att äta färskt men ger intressant mos och juice. Odlas oftast som prydnadsäpple.

Baggetorp**Baumanns renett****Beauty of Bath**

Engelsk sort från 1864. Kraftigt träd med god bördighet. Plattrund, ganska liten frukt. Syrlig smak. Mognar mitten till slutet av augusti. Frukten faller lätt. God motståndskraft mot skorv.

Belle de Boskoop

Holländsk sort från 1856. Stort, friskt och ganska rikbärande träd. Stor gul frukt. Syrlig. Plockas i oktober. Hållbar frukt. Triploid. En del allergiker kan äta frukten. Får lätt kräfta. Zon 2.

Bellefleur kitajka

Rysk sort från 1915. Korsning mellan Gul Bellefleur och Kitajka. Störväxande träd som brukar bära vartannat år. Medelstor frukt med gul grundfärg och purpurröda strimmor. Sötsyrlig och aromatisk. Senmognande. Köldhärdig och frisk sort.

Bergvik**Berner rosenäpple****Billingeäpple****Birgit Bonnier****Bismarck**

Björkvik**Björnegårdsäpple****Blaze****Blenheim**

Gammal engelsk sort från 1740. Starkväxande. Kommer sent i bördighet. Stor, plattrund frukt. Sötsyrlig och aromatisk. Plockas i oktober, hållbar i 2-3 månader. Triploid. Motståndskraftig mot svamp.

Bläsings äpple**Bobergsäpple****Boiken****Borgovskoje**

En gammal rysk sort som odlats i Finland i minst 100år. Medelstora, mycket söta frukter. Mognar i slutet av augusti. Mycket köldtålig zon 7.

Borovinka**Borsdorfer****Borgherre****Boskoop der Linden****Bramley****Brunnsäpple****Börringeäpple****Cassel renett****Cellini****Ceres****Charlamovsky****Charles Ross****Classic red delicious****Close****Cludius höstäpple****Cornell red fireside****Cornish Gilliflower****Cortland****Coulon renett****Cox's orange**

Cox's Orange Pippin, ofta skriven som *Cox's Orange*, är en äppelsort av [brittiskt](#) ursprung. Äpplena är företrädesvis gröna med röda inslag, ganska små och har en syrligt frisk smak. Äpplet är inom gruppen [guldrenetter](#). I Sverige odlas Cox's Orange gynnsammast i zon 1-2. Äpplet mognar i november-januari. Håller flera månader efter plockning.

Pollineras av Aroma, Cox's Pomona, James Grieve, Katja, Lobo, Signe Tillish och Transparente Blanche.

Äppelsorten har fått sitt namn efter den Engelska fruktodlaren Richard Cox (se även [Cox's Pomona](#)) och färgen orange. Sorten uppkom genom frösådd år 1824.

Cox's orange cherry

Cox's pomona

Danzigäpple

Delicious Discovery

Dolgo

Domö favorit

Dottevik Inga

Drakenberg

Dronning Louise

Druväpple

Duvboäpple

Dukat

East Malling

Ecklinville

Edsele

Egremont Russet

Eldrött duväpple

Ellison's Orange

Elstar

Ett äpple från Nederländerna som är en korsning mellan [Golden Delicious](#) och Ingrid Marie.

Elstar är ett medelstort till stort runt äpple med röda ränder på gul botten. Det skarpa, fasta och gräddfärgade köttet har en sötsyrlig smak. Gott som det är, till mos eller matlagning.

Ett vinteräpple som plockas i oktober-november och kan lagras fram till mars om man har bra lagringsförhållanden men, är bäst i december-januari. Zon 1-2.

Empire

Eneroths klaräpple

Eppulainen

Ersta

Esters päronäpple

Eva-Lotta

Fagerö

Farmors juläpple

Fiholms ribston**Fiholms äpple****Filippa**

En dansk äppelsort som tidigare odlades allmänt i södra och mellersta Sverige. Stor eller medelstor frukt som mognar till gröngul eller gulvit. Syrlig och söt smak. Filippa är av typen kalvill. I Sverige odlas Filippa gynnsammast i zon 1-4. Mognar i november-december och kan lagras i flera månader.

Pollineras av Aroma, Ingrid Marie, James Grieve, Katja, Lobo, Mio, Oranie, Signe Tillisch och Transparente Blanche.

Flädie**Fredriksdalsäpple****Friedrich von Baden****Frösvidal****Frösåker****Fullerö****Fågelsta****Fårnos****Förlovningsäpple****Gallen****Galloway****Geneva****Gerby astrakan****Gerby kanel****Gerby tidiga****Gimmersta****Gloster****Golden delicious****Golden noble****Granatäpple****Gravensteiner**

"Det äpple, som städse står högt i pris och på samma gång är mycket begärligt i handeln, är Gravensteiner. Detta erkänt fina dessertäpple utvecklar sig bäst i kusttrakterna omkring södra delen af Östersjön, på västkusten äfvensom invid de större sjöarna i södra och mellersta Sverige. Då denna sort redan i mellersta Tyskland förlorar i smak och hållbarhet och följaktligen äfven i värde, torde den alltjämt komma att stå i högt pris. Någon öfverproduktion af Gravensteiner torde sålunda näppeligen vara att befara, och äfven om så skulle blifva fallet, återstår alltid möjligheten att exportera öfverflödet. Gravensteiner bör således utgöra hufvudbeståndet i alla de trädgårdar, där betingelserna för en framgångsrik odling af densamma förefinnas, nämligen: sjöklimat, djup, bördig, och drifvande jordmån, varmt och för sena vårfroster

skyddadt läge. Saknas på en plats någon eller några af dessa förutsättningar, bör Gravensteiner ej där blifva förmål för odling i stort. Gravensteiner bör helst föras i handeln under november och december månader, då den står högst i pris." citat från Gustaf Lind: Frukttodling vid svenska hem (1907)

Gravensteiner röd

Greensleeves

Grågylling

Grå renett

Gråsten

Gråsten karminröd

Grönsö

Gubbäppel

Gul Richard

Guldborg

Guldparmän

Guldrenett

Gult kaneläpple

Gunilla Bohuslän

Gyllene kitajka

Ryskt äpple från 1907. Liten gul frukt med söt och lätt syrlig smak. Mognar tidigt i augusti. Ger skörd som ungt träd. Självfertil! Zon 6.

Gyllenkroks astrakan

Landskapsäpple för Östergötland. Skördas i omgångar från början av september, har kort hållbarhet. Zon 2-4. Sorten, som sannolikt är svensk, är den mest odlingsvärda av de s.k. astrakanerna.

Trädet blir medelstort och är ej starkväxande. Bördigheten är rik och inträder tidigt. Parasitsvampar angripa stundom, dock denna sort i betydligt mindre utsträckning än andra astrakaner. Sorten är i övrigt lättodlad och föga fordrande.

Frukten är rund; knappt medelstor, ljust gröngul med strimmig rodnad, lösköttig, saftig och av god smak. Sorten är en fin bordsfrukt för början av september. Frukten plockas först vid full mognad och har kort hållbarhet. Värdefull fruktsort.

Göteborgs flickäpple

Hagbyberga

Halläpple

Hallonäpple långt rött

Hampus

Äpplet är relativt litet och motståndskraftigt mot sjukdomar. Hampus mognar från slutet av augusti och ska användas nyplockat, då hållbarheten är väldigt kort. Fruktköttet är gulgrönvitt, och mörkt och saftigt. Blomningen är tidig och äpplet [pollineras](#) av bl a Gyllenkroks astrakan, Oranie och Transparente blanche. Zon 1-4.

Hanaskogs**Hanna****Harberts renett****Hawthornden****Hedemora****Hedenlunda****Hibernal****Himmelstalund****Holländare****Holsteiner****Hornsberg****Husmoder****Huvitus****Hörningsholm****Hösthampus****Höstparmän****Höststrimling**

Kom till Finland i slutet av 1800-talet. Stort plattrunt äpple. Syrligt och saftigt. Bra hushållsfrukt. Mognar i slutet av september. Zon 5.

Idared**Ingrid Marie**

En dansk äppelsort som i Sverige brukar räknas som ett höst- och [vinteräpple](#). Frukten är rund och medelstor och skalet är mörkrött i färgen med ljusbruna prickar. Fruktköttet är gulvitt och friskt syrligt i smaken.

Sorten är bäst att äta från november och framåt och blir därför ett typiskt juläpple. Ingrid Marie är hållbart och kan hålla sig ända fram till april. I Sverige odlas Ingrid Marie gynnsammast i zon 1-3.

Ivö**James Grieve**

En skotsk äppelsort som är döpt efter personen som först drog upp äpplet. Äpplets skal är glänsande rött och gult, och köttet är saftigt och fast. Äpplet har en sötsyrlig smak. Äpplet är även känt för sin behagliga doft. James Grieve mognar i september-oktober och håller sig vid bra förvaring ca en [månad](#). Äpplet passar

bra som [ätäpple](#) och till must. Äpplen som pollineras av James Grieve är bland annat [Aroma](#), Cox Orange, [Filippa](#), [Gul Richard](#), [Ingrid Marie](#), [Lobo](#) och [Mio](#).

James Grieve bär för det mesta äpplen varje år, och är ganska motståndskraftigt mot sjukdomar. I Sverige odlas det gynnsammast i zon 1-4.

Jan Steen

John Standish

Jonagold

Jonathan

Josefiner

Joy Bells

Julita gylling

Jungfruäpple

Jupiter

Järnäpple Mathisen

Kaiser Wilhelm

Kalko

Kalmar glasäpple

Katja

är en [äppelsort](#) vars skal är mestadels rött. Fruktköttet är fast och saftigt och har en söt smak. Mognar i september och kan lagras till november. Frisk sort. Används som ät- och matäpple.

Äpplet skapades genom korsning av två brittiska äpplen, James Grieve och Worcester [Parmän](#). Blomningen är medeltidig, och Katja [pollineras](#) av bland annat Alice, Aroma, Cox's Pomona, Filippa, Ingrid Marie, James Grieve, Lobo, Mantet, Röd Melba, Mio, Oranie, Sävstaholm och Transparente Blanche. Zon 1-4.

Laxton's superb

Laxton's triumph

Leckö astrakan

Linda

Linnés äpple

Lobo

har sitt ursprung i [Kanada](#). Blomningen på detta äpple är medeltidig. Lobo plockas i början av [oktober](#) och håller till början av december. Äpplet är plattrunt, ganska stort och skalet är ofta helt och hållet rött. Stjälken är kraftig och bär röda små "kulor". Stjälkens utseende är karaktäristiskt för Lobo.

Köttet på äpplet är sött med en svag arom, när äpplet är som bäst utvecklat kan man känna en söt [jordgubbssmak](#), och känna doften av [karamell](#). Passar bäst som ätäpple.

I Sverige odlas Lobo gynnsammast i [zon](#) 1-4.

Äpplet kan drabbas av [skorv](#). Pollineras av bland andra [Alice](#), [Aroma](#), Discovery, Cox Orange, Filippa, [Gloster](#), Ingrid Marie, James Grieve, [Katja](#), Mio, [Summerred](#) och Wealthy.

Lord Grosvenor

Lord Lanbourne

Lord Suffield

Lundbytorp

Läderrenett

Lärjeholmsäpple

Madam Palm

Maglemer

Maglemer röd

Malmbergs gylling

Mank's codlin

Manningston parmän

Mantet

Mc Intosh

Mc intosh Cornell

Mc Intosh Geneva

Mc Wood

Mecklenburgs kundsäpl

Melba

Melon

är Blekinges landskapsäpple. Det har förmodligen har sitt ursprung i [Tyskland](#). I Sverige har Melon odlats i omkring 200 år. Äpplet kallas Citronäpple i södra och västra Sverige. Trädet har bra motståndskraft mot skorv, och äpplet plockas i mitten av [oktober](#). Det passar både som [ätäpple](#) och som matäpple. Skalet är rött och gult. Blomningen är sen, och äpplet [pollineras](#) av bland andra Cox Orange, [Cox Pomona](#) och Gul Richard. I Sverige odlas Melon gynnsammast i [zon](#) 1-3.

Melonkalvill

Melred

Menigasker

Millicent Barnes

Mio

Mullsjö

Mutsu

Mälardalens vitgylling

Mälsåker

Mölnbacka skogsäpple

Niagara

Norrstack

Norrviken

Northern spy

Nystorpsäpple

Oberländer

Odin

Oranienburg

Oranie

Oretorp

Patricia

Peasgood's nonsuch

Pederstrup

Per Brahes bordsäpple

Pigge

Lennarts berättelse: "En sommardag i början på 1960-talet, hittade jag plantan "Pigge" i skogen på Jössebjär, högsta punkten på Granhöjden i Osby. Mina kunskaper i botanik var kanske inte så stora , men att det var ett äppelträd såg jag. Det drogs upp med rötter och allt. Därefter sprang jag hem till morfar och bad honom plantera det. "Surskrabbor", sa han, "det ska inte alls planteras i min trädgård, så det så." "Pigge" hamnade på komposthögen, och där stod jag sex år gammal, förkrossad och ilsken, och tittade på den lilla plantan. "Det är inte alls en surskrabba, det är ju ett äppelträd" tänkte jag.

Emma , min gamlamormor, kom och undrade vad som stod på. När jag beklagat mig för henne, och talat om hur dum morfar var på äpple , sa hon: "Klart att det ska planteras". Så gjorde vi det, Emma och jag. Morfar fick inte vara med. Han stod en bit därifrån och skakade på huvudet. Lugnet lägrade sig så småningom över trädgården.

Åren gick. Många gånger såg det mörkt ut för det lilla trädet. Bland annat på grund av bitskadorna, efter angrepp från harar och kaniner. Allra mörkast såg det ut, när vägen förbi huset skulle breddas. Pigge, som då vuxit till 1,5 m höjd, stod i vägen och drogs upp. Den här gången var det med grävmaskin. Pigge slängdes åter på komposten. Där låg det i flera dagar innan jag upptäckte det och planterade det igen. På något sätt klarade det sig trots den omilda behandlingen.

Skadorna efter harar, kaniner och grävmaskiner läktes, och året därpå bar det frukt för första gången, Ett äpple! Ett stort, gulrött, saftigt och gott.

Nu tvivlade till och med morfar på att det var ett surskrabbeträd!!"

Pigge är mycket motståndskraftigt mot skorv och frukträdskräfta. Zon 4. Vill du veta mer så kontakta www.vaxtmastaren-osby.se

Pilungs
 P.J. Bergius
 Prima
 Prinsessäpple
 Priscilla
 Purpurella
 Queen
 Queen Cox
 Quinte
 Rambour renett
 Ramsta
 Red Baron
 Reisen boiken
 Rhode Island Greening
 Ribston
 Ringstad
 Risäter
 Rolfs äpple
 Rosenhäger
 Rossvik
 Ruda
 Rubin
 Råby Rubin
 Röd astrakan
 Röd höstkalvill
 Röd stjärnrenett
 Röd torstein
 Röda Dahlmans
 Rödluvan

Jämtlands landskapsäpple. Äpplet är resultatet av en korsning mellan [Lobo](#) och det ryska äpplet Barhatnoe. Skalet, som är segt, har mestadels en röd färg. Köttet är vitt och blir brunt efter en längre tid. Det är sött och syrligt. Äpplet mognar i september-oktober och har kort hållbarhet. Rödluvans bär frukt tidigt och för det mesta, rikligt varje år. Äpplet är medelstort till stort och har rund form. Rödluvan pollineras bl a av Transparente blanche och [Silva](#).

Trädet är köldtåligt och odlas gynnsammast i [z](#)on 5-6. En nackdel är att äpplet kan drabbas av skorv.

Rött ananasäpple

Rött jungfruäpple**Rött järnäpple****Rött kaneläpple****Sampion****Sandow****Sankta Brita****Sickelsjö vinäpple****Signe Tillisch****Silva****Siv**

Norsk sort från 2000. Medelstor rundad frukt. Sötsyrlig, god smak. Ganska motståndskraftig mot äppleskorv.

Siv

Historien om Siv: "Vilken tur att det var på våren, som Arne och Siv flyttade in i Arnes föräldragård! Annars hade det där "surskrabbeträdet" som stod alldeles för nära boningshuset upphört att existera i samma stund.

Nu blommade det så vackert att man kunde tro att trädet visste vilket läge det hamnat i. Siv och Arne bestämde sig därför att låta det stå kvar till hösten.

Så kom till slut septemberhöstens prövningar och trädets grenar, nu fulla av ljusgula, rödstrimmiga äpplen, bjöd till de nyinflyttades stora förvåning på en smak till intet passande ett surskrabbeträd.

Låda på låda fylldes med en frukt som med sin välbalanserade syrlighet var god både att äta och att tillaga. I april åts det sista av skörden, då lika smakrik som tagen ur trädets grenar.

Med den nya vetskapen tog så Björnviksborna med sig några äpplen till en av fruktdagarna på Osbyplantor. I stället för att få reda på namnet på trädet, fick de reda på att det var de som skulle döpa det.

Från att ha ägt ett felplacerat surskrabbeträd ägde nu Siv och Arne det enda exemplaret av en spontansort, frisk och hårdig, värdig Örkeneds klimat. Lätt att lagra, god att äta och att tillreda i mat."

Trädet verkar vara helt resistent mot skorv och kräfta. Zon 4. Vill du veta mer så kontakta www.vaxtmastaren-osby.se

Sjöholmsäpple**Skovfoged****Skälby****Skuggbo****Sköldinge****Slava Petersburg****Slotö****Smooth**

Snövit
Sparreholm
Spartan
Spässerud
Stenbock
Stenkyrke
Stenbergs äpple
Stinas äpple
Stor klar astrakan
Storebergs
Storysken
Strimmig vinterkalvill
Stäringe
Stäringe Karin
Suislepper
Sukkertopp
Summerred
Suntan
Svanetorp
Sylvia
Särsö
Sävstaholm
Södermanlands kalvill
Södermanlandsäpple
Tegnersäpple
Tersmeden
Tistads vaxgylling
Tornpipping
Tompkin's King
Transparente blanche
Transparente de croncels
Trogsta
Tyndeman spur
Urshults kungsäpple
Uveredsäpple
Vallda

Wealthy

Wellington Dumelow

Vese

Wickstrands favorit

Viksäpple

Villands glasäpple

William's crump

Vit astrakan

Vitgylling

Woolbrooks pippin

Worcestar parmän

Vrams järnäpple

Värmlands paradisäpple

Värmlands söt

Wöldikes duväpple

Åkerö

Ökna lökäpple

Ökna vita vintergylling

Ölands kungsäpple

Källor

Balsgårds genbank

Håkan Svensson, Kent Kastman: Äpplen i Sverige

Görel Kristina Näslund, Ingrid af Sandberg: 100 älskade äpplen

Leif Blomqvist: Äppel i norr